

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Verslag korte buitenlands reis - Berlijn: Reisverslag

Dauids, R.

Citation

Dauids, R. (2002). Verslag korte buitenlands reis - Berlijn: Reisverslag. *Bestuurskundige Berichten*, 17(2), 25-26.
Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3234481>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3234481>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

ma's door sprekers en in workshop worden verkend. Ook het door studenten georganiseerde *Landelijk Congres der Bestuurskunde* wordt in samenwerking met de VB georganiseerd.

q De *bestuurskunde-website*: www.bestuurskunde.nl, het virtuele platform voor bestuurders, ambtenaren en bestuurskundigen, met nieuws,

informatie over de VB en bestuurskunde, links, en veel meer.

q *Virtueel Bestuur*: het digitale snelschrift van de VB dat eens in de twee maanden verschijnt, boordevol nieuws, informatie, reflectie op actuele ontwikkelingen en commentaar.

q De *VB-kringen*: in verschillende regio's zijn VB-kringen actief die debatten en borrels

organiseren.

De VB biedt een uitgelezen kans, met name voor jonge ambtenaren en bestuurskundigen, om andere ambtenaren en bestuurskundigen te ontmoeten en om in contact te blijven met de kennis die voor de analyse en aanpak van maatschappelijke kennis onmisbaar is. Neem die kans!

Zie www.bestuurskunde.nl voor verdere informatie.

7 en 8 Mei 2002

Landelijk Congres der Bestuurskunde

Toezicht & Controle
"Minder afstand meer grip?"

Met o.a.:

drs. A.P.W. Melkert
(Tweede-Kamerfractievoorzitter van de PvdA)
mw. drs. J.M. De Vries
(Staatssecretaris Ministerie van V & W)
mw. dr. A.C. Kant
(Tweede-Kamerlid van de SP)

mr I.W. Opstelten
(Burgemeester van Rotterdam)
drs. J. Wallage
(Burgemeester van Groningen)
mr H.C.J.L. Borghouts
(SG van het Ministerie van Justitie)
prof. dr. A.B. Ringeling
(Hoogleraar Bestuurskunde EUR)

Meer Info: zie www.LCB.nl

Verslag korte buitenlands reis – Berlijn

Roelof Davids

Elk jaar organiseert de BIL een korte en een lange buitenlandse reis. De korte reis van dit jaar ging naar Berlijn. Dat de reizen populair zijn blijkt wel uit het volgende: nadat de inschrijving geopend was zat de reis binnen 40 minuten vol!

Deze 49 gelukkige BIL-leden vertrokken woensdagavond 13 februari 23.00 naar Berlijn. Voor het vertrek werden er tasjes met wat lekkers en tijdschriften erin uitgereikt, dus als je geen zin had om te slapen hoefde je je in ieder geval niet te vervelen.

Onder het genot van hapjes en voornamelijk drankjes werden er na middernacht rozen uitgedeeld: het was immers 14 februari, Valentijnsdag! Er werd ook nog gezongen voor Hendriekje, die was jarig die dag. Na het kijken van een film gingen de meesten dan toch maar slapen, we hadden een paar drukke dagen voor de boeg.

Donderdagochtend kwamen we rond 9.15 aan in Berlijn. Licht brak zochten we ons hostel op, waar we ons konden oprispen en omkleden, zodat we toch fit aan de eerste excursie konden beginnen: een bezoek aan de Bundestag, het Duitse parlement.

Met de U-Bahn kwamen we al snel aan en schrokken we van een flinke rij. Gelukkig wist de commissie Buitenland ons via de groepen- en invaliden-ingang snel naar binnen te krijgen. Eenmaal door de metaaldetectors konden we op de tribune plaatsnemen en kregen we samen met twee groepen scholieren een uitleg over de werking, historie en inrichting van de Bundestag. Op dit moment zijn de volgende partijen vertegenwoordigd: de CDU, de Christen-Democraten. In Duitsland is dit nog steeds de grootste partij. Verder de FDP, Die Grünen, de PDS en de SPD. Het Duitse parlement werkt anders dan het Nederlandse. Het bestaat uit minimaal 656 leden. 328 daarvan worden door de landelijke politieke partijen afgevaardigd. De overige 328 worden gekozen uit de plaatselijke lijsten van

de partijen in de Bundesländer. Als een partij echter in een Bundesland meer stemmen krijgt dan waar het gezien de landelijke verdeling recht op zou hebben, krijgen ze toch die zetels in het parlement. Dit gaat echter niet ten koste van de landelijk gekozen politici; er worden eenvoudigweg stoelen bijgeplaatst! Op dit moment heeft de Bundestag 669 leden, 13 meer dan gebruikelijk dus.

Ook werd er verteld over de Nederlander Marinus van der Lubbe, die de Bundestag in de brand gestoken zou hebben. Bij het vallen van het woord 'Nederlander' keken alle Duitse scholieren (onbewust of bewust, dat laat ik in het midden) even naar ons en klonk er

Nadat de inschrijving geopend was zat de reis binnen 40 minuten vol!

wat gelach in de zaal.

Na de uitleg liepen we naar boven naar de glazen koepel van de Bundestag. Vanaf hier heeft men een mooi uitzicht over grote delen van Berlijn.

Na de Bundestag stond de Nederlands ambassade op het programma. Op weg kwamen we langs de Branderburger Tor, die helaas compleet was ingepakt voor onderhoud. Van de Tor kregen we dus vrij weinig te zien. De ambassade is gevestigd in een hoog kantoorgebouw, op de twintigste verdieping. We werden ontvangen door dhr. Mr. van Bonzel. Hij en een collega gaven ons een uitleg over hun taken, zoals het ondersteunen van Nederlandse bedrijven, het verschaffen

van 'inside-information' aan de Nederlandse regering en het bijstaan van Nederlandse particulieren in Duitsland. De ambassade heeft trouwens op de ambassadeprijs die om de tweejaar wordt uitgereikt de tweede prijs gewonnen. Ze wisten als enige EU-ambassade een plaats in de top-3 te behalen! We hebben dus niet zomaar een ambassade bezocht. Ook hier hadden we een prachtig uitzicht over Berlijn. Wat wel opviel aan Berlijn is dat ze overal aan het bouwen zijn, overal zie je hijskranen en bouwputten.

Na de ambassade was het programma vrij. Het eerst wat mijn groepje deed was een origineel Duits broodje kebab halen, want we hadden flink honger gekregen. Daarna gingen we even langs ons hostel om ons om te kleden. Die avond zijn we lekker uit eten gegaan en we hebben we nog wat van de stad bekeken, zoals Sony Plaza. Daarna doken we een karaoke bar in waar we toevallig een andere groep van ons tegenkwamen, dat werd dus een gezellige avond.

Vrijdagochtend werden we al weer om 7.00 uur gewekt. Om 8.30 moesten we klaar staan voor een bezoek aan het Berliner Rathaus, het gemeentehuis. Voor we op pad gingen naar het gemeentehuis ontbeten we in een cafe tegenover ons hostel. Hier werd Laurens, de tweede jarige op de reis, verrast door Rene, die hem feliciteerde en het 'er is er een jarig' aanhief.

Zoals gezegd vertrokken we na het ontbijt naar het gemeentehuis. Het gemeentehuis zelf is een prachtig gebouw gemaakt van rood steen. Ook van binnen is het mooi. We werden rondgeleid door een zeer vriendelijke en enthousiaste

medewerker. Hij vertelde van alles over de gemeente en het bestuur, en ging uitgebreid in op vragen.

Toen we klaar waren met het gemeentehuis was er de mogelijkheid om naar Checkpoint Charlie te gaan, dit was niet verplicht. Voorzover ik weet ging iedereen echter gewoon mee. Checkpoint Charlie was tijdens de deling van Berlijn de grensovergang tussen de Amerikaanse en Russische zone. Nu is een van de wachttorens een museum, waar indrukwekkende foto's en verhalen geplaatst zijn van ontsnaptingspogingen. Op straat staan nog twee grote borden met daarop 'U verlaat de Amerikaanse sector' in vier talen, het kleine grensovergangshuisje staat er ook nog, met een klein beetje fantasie waan je je midden in de Koude Oorlog!

Dit was de laatste excursie, we hebben verder de middag en een deel van de avond om dingen voor onszelf te doen. Mijn groepje en ik hebben nog wat rondgelopen in Berlijn. Zo zijn we langs een stuk van de muur gegaan, langs het standbeeld van Lenin en Marx, en hebben we de Rechtenfaculteit van de Universiteit met een bezoekje vereerd.

Op het plein voor de Rechtenfaculteit is ook het gedenkteken van de boekverbranding die op datzelfde plein plaatsvond. Het gedenkteken bestaat uit een glazen plaat in de grond, en als je daar doorheen kijkt zie je de symbolische lege boekenplanken.

Die avond vertrokken we weer met de bus richting Leiden. Het was een gezellige excursie, ik wil dan ook tot slot de Commissie Buitenland een complimentje geven voor de perfect georganiseerde reis!

De glazen koepel bovenop de Bundestag. De spiegels links zorgen voor het nodige licht tijdens heftige debatten. Via de schuine 'trappen' rechts komt men boven.

Het Berliner Rathaus

Interview met Eric Gerritsen

Marc Verhaar

Eric Gerritsen is avondstudent Bestuurskunde aan de Universiteit Leiden en staat op het punt af te studeren. Hij heeft reeds 25 jaar in dienst van het Rijk gewerkt, onder andere bij het Ministerie van VROM, Justitie en Algemene Zaken en is nu bijna een jaar werkzaam bij Rijkswaterstaat bij de stafdienst Personeel & Organisatie. Deze stafdienst stelt voor alle landelijke (decentrale) afdelingen van Rijkswaterstaat de algemene kaders op voor het personeel –en organisatiebeleid.

Waarom heeft u juist voor deze organisatie gekozen?

Rijkswaterstaat is een praktisch ingestelde organisatie die zeer concrete producten, zoals wegen en tunnels maakt. Dit is interessant; het resultaat van de werkzaamheden zijn zeer zichtbaar en tastbaar.

Er zijn ongeveer 11.000 mensen werkzaam bij Rijkswaterstaat. De ontwikkelingsmogelijkheden op het gebied van personeel en arbeid zijn dus groot, zowel in horizontale, als in verticale promotiekansen. Door de overstap naar Rijkswaterstaat heb ik de mogelijkheid mij meer met de organisatiekant van het P&O-werk bezig te houden. Dit sluit ook prima aan op mijn afstudeerrichting Organisatie & Management en dit is ook wat ik zocht na zo'n 15 jaar in het P&O-gebied werkzaam te zijn.

Hoe is de aansluiting van bestuurskunde op de praktische werkzaamheden binnen Rijkswaterstaat?

Ik heb hiervoor de opleiding Personeelswerk aan de Haagse Hogeschool gedaan. Met bestuurskunde kan je een verdiepingsslag maken, omdat deze studie zich met name richt op het functioneren van het openbaar bestuur. Zodoende krijg je meer inzicht in politiek-ambtelijke verhoudingen. De kennis en vaardigheden die bestuurskunde biedt zijn zeer toepasbaar binnen een overheidsinstantie als Rijkswaterstaat.

Hoe belangrijk zijn bestuurskundigen voor deze organisatie?

Nu worden bestuurskundigen voornamelijk in staffuncties ingezet, zoals P&O, ICT en Financieel-Economische

Zaken en ook in de bestuurlijk-juridische sector. In de toekomst zullen zij waarschijnlijk meer in de beleidskernen worden ingezet. Bestuurskundigen hebben zicht op belangrijke aspecten van een organisatie, zoals de belanghebbenden van organisaties. Doordat zij generalist zijn, zijn ze goed in staat vraagstukken vanuit diverse invalshoeken te bekijken. En dit is nu juist een kwaliteit waar Rijkswaterstaat behoefte aan heeft. Bestuurskundigen komen goed tot hun recht in de interactie en onderhandeling met andere ministeries en overheden (bijvoorbeeld provincies en gemeenten), de politiek en belangenbehartigende organisaties.

Een groot voordeel van deze organisatievorm is het feit dat hierdoor een flexibeler financieel stelsel, het kosten-batenstelsel kan worden ingevoerd

De huidige samenleving is sterk aan veranderingen onderhevig; denk aan vergaande Europese integratie en verscherpte eisen aan het functioneren van overheidsinstanties. Hoe werken deze zaken door in het functioneren van Rijkswaterstaat?

Europees gezien bestaan er wel samenwerkingsverbanden met andere landen,

maar deze beperkingen zich voornamelijk tot grensaangelegenheden. Het is niet waarschijnlijk dat Europa meer zeggenschap zal krijgen in de nabije toekomst over het infrastructurele beleid van de verschillende lidstaten. Toch is Rijkswaterstaat een organisatie in beweging. De landelijke roep om meer bedrijfsmatig te werken is ook binnen deze organisatie doorgedrongen. Al in de jaren 90 is Rijkswaterstaat gestart met een meer bedrijfsmatige manier van werken. Te denken valt aan een plancyclus waarbinnen de hoofdingenieurs-directeur (HID's) en de directeur-generaal jaarlijks contracten afsluiten met betrekking tot de te leveren producten. In halfjaarlijkse gesprekken en rapportages leggen de HID's verantwoording af over de bereikte resultaten en de bedrijfsvoering. Dit leidt tot een verhoging van doelmatigheid en doeltreffendheid binnen het Ministerie van V&W.

Rijkswaterstaat zal zeer waarschijnlijk worden verzelfstandigd in de vorm van een agentschap. Een groot voordeel van deze organisatievorm is het feit dat hierdoor een flexibeler financieel stelsel, het kosten-batenstelsel kan worden ingevoerd.

Rijkswaterstaat ontwikkelt zich nu van uitvoerder van projecten naar regisseur. Dit is een politieke keuze. De overheid beperkt zich tot haar kerntaken en moet bepaalde taken aan de markt overlaten wanneer zij deze kan leveren. Projecten worden steeds meer uitgevoerd in samenwerking met het bedrijfsleven (aannemers en projectontwikkelaars), de zogenaamd publiek-private samenwerking (PPS). Van oudsher heeft Rijkswaterstaat een belangrijke rol in het plannen en